

Loonkosten en moeilijkheden in de textielindustrie

In *ESB* van 12 december 1979 viel mijn oog op een artikel van drs. F. Th. de Charro en drs. C. W. A. M. van Paridon (blz. 1300-1305), waarin zij tot de slotsom komen, dat de achteruitgang van de Nederlandse textielnijverheid ten opzichte van die der voornaamste Westeuropese concurrenten in de periode 1966-1975 *niet* het gevolg was van de snellere uurloonkostenstijging hier te lande.

Deze conclusie verbaasde mij pas, toen ik uit hun argumentatie vernam, dat in de onderhavige periode de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit de uurloonkostenstijging zo aardig had gecompenseerd, dat de stijging van de loonkosten per eenheid produkt in de Nederlandse textielindustrie ongeveer in de pas was gebleven met die der voornaamste Westeuropese concurrenten.

Uit de combinatie van zulk een gegeven met de wetenschap, dat van de onderzochte landen de textielnijverheid in Nederland het sterkst is ingeschrompeld, zou een econoom gemakkelijk de omgekeerde conclusie kunnen trekken: door effectieve binnen- en buitenlandse concurrentie overleefde van de Nederlandse textielindustrie uit het beginjaar slechts dat gedeelte, dat erin slaagde de arbeidsproductiviteit op zo'n peil te houden of te brengen, dat de uurloonkostenstijging niet desastreus was. De rest werd verpletterd tussen uurloonkostenontwikkeling enerzijds en prijsontwikkeling anderzijds. De relatief snelle uurloonkostenstijging in Nederland zou volgens die redenering de relatief grote achteruitgang van de werkgelegenheid in de Nederlandse textielnijverheid juist *wel* veroorzaakt hebben!

Nu wil ik bepaald niet beweren dat het zo gegaan is. De textielfeiten zijn mij gedeeltelijk onbekend. Wel wil ik met het vorenstaande aangeven, dat er behoefte bestaat aan nadere toelichting op de zienswijze van de auteurs, in het bijzonder op hun impliciete stelling dat de snelle arbeidsproductiviteitsstijging in Nederland exogeen zou zijn geweest in plaats van mede veroorzaakt te zijn door het verdwijnen van Nederlandse bedrijven met te lage arbeidsproductiviteit.

B. D. Elzas

Naschrift

Met behulp van een putty-clay-model kan een achteruitgang van de produktie en werkgelegenheid inderdaad theoretisch verklaard worden mede uit een hoge stijging van de uurloonkosten. Het probleem bij toepassing van deze gedachtegang is dat de *verschillen* in ontwikkeling van de textielindustrie in de beschouwde landen er niet door worden verklaard. Bijvoorbeeld wordt niet verklaard waarom in de Duitse textielindustrie, waar de uurloonkostenstijging in gulden uitgedrukt aanmerkelijk lager

was dan in België en waar dus een lagere afstoot van marginale produktiecapaciteit had moeten plaatsvinden, toch een hogere arbeidsproductiviteitsstijging ontwikkeld werd. En dit feit is van grote betekenis omdat de Nederlandse invoer van textielgoederen uit de beschouwde landen voor meer dan de helft uit West-Duitsland afkomstig was in 1977.

Het antwoord op de reactie van de heer Elzas, die ons overigens welkom is, moet dus luiden dat de loonkostenontwikkeling niet een afdoende verklaring levert voor de ontwikkelingen in de textielindustrie en dat andere belangrijke factoren in het geding zijn. Dat kunnen uiteraard nogal wat factoren zijn, zoals ook blijkt uit onze uiteenzetting in de inleiding van het artikel. Zo kan bijvoorbeeld naast factoren aan de vraagzijde, die de samenstelling en omvang van afzet, produktie en daardoor van de arbeidsproductiviteit beïnvloeden, ook worden gedacht aan de kapitaalkosten en de verdeling van de kapitaalgoederenvoorraad op basis van de *inputcoëfficiënten* o.m. voor arbeid in de diverse vestigingen of jaargangen.

**Frank de Charro
Kees van Paridon**